

VOORWOORD	V
INHOUDSTAFEL	IX
THEMA 1	1
INLEIDENDE BESCHOUWINGEN OVER (STATELIJK) RECHT	1
1. OPZET EN DOELSTELLINGEN VAN DIT BOEK	3
2. WAT IS RECHT?	4
A. Een min of meer samenhangend geheel	6
B. Van waarden, begrippen, gedragsvoorschriften en instellingen	6
C. Met de bedoeling de maatschappij te ordenen door gedragsvoorschriften	8
D. Waaraan van overheidswege sancties kleven	9
E. Recht en rechtsstelsels	9
3. RECHT – RECHTVAARDIGHEID – JURISTEN EN BURGERS – RECHTS- PRAKTIJK – RECHTSBEDELING	10
4. ÉÉN RECHT OF PUBLIEKRECHT EN PRIVAATRECHT?	14
A. Twee soorten verhoudingen	14
B. Belang van het onderscheid	15
C. Criteria voor het onderscheid	16
5. RECHT EN METAJURIDICA	18
A. Rechtsfilosofie	18
B. Rechtsethiek	18
C. Rechtseconomie	18
D. Rechtssociologie	19
E. Rechtsgeschiedenis	19
F. Rechtsvergelijking	19
G. Criminologie	19
THEMA 2	21
BASISBEGRIPPEN EN INDELING VAN HET RECHT	21
1. BASISBEGRIPPEN	23
A. Gedragsvoorschrift, regel, wet, bevel	23
a. Terminologie	23

b.	Gesancioneerde en niet-gesancioneerde regels	24
c.	Gebiedende en verbiedende regels	25
d.	Dwingende en aanvullende rechtsregels en rechtsregels van openbare orde	25
e.	Algemene normen en individuele bevelen	27
B.	Objectief en subjectief recht, rechtsobjecten en rechtssubjecten	28
a.	Objectief en subjectief recht; rechtsfeit en rechtshandeling	28
b.	Rechtssubjecten: natuurlijke en rechtspersonen	30
C.	Rechtsbekwaamheid en handelingsbekwaamheid	31
D.	Rechtsfeit en rechtshandeling	33
a.	Rechtshandeling	33
b.	Rechtsfeit	34
E.	“Formeel” en “materieel” in het recht	35
a.	Formeel <i>versus</i> materieel recht	35
b.	Formele <i>versus</i> materiële geldigheid (of nietigheid)	35
c.	Formele <i>versus</i> materiële motivering	35
d.	Formele <i>versus</i> materiële wet	36
e.	Formele en materiële rechtsbron	36
F.	Opgepast voor “valse vrienden”	36
a.	Wettelijk/wettig	37
b.	Rechts-/rechtelijk/rechterlijk, judicieel/justitieel/juridisch	37
c.	Sanctie, straf, boete, nietigheid ...	38
2.	DE INDELING VAN HET RECHT	39
A.	Publiekrecht	40
a.	Het grondwettelijk of constitutioneel recht	41
b.	Het administratief of bestuursrecht	41
c.	Het strafrecht	43
d.	Het procesrecht	43
e.	Het internationaal publiekrecht of volkenrecht	44
B.	Privaatrecht	45
a.	Het burgerlijk recht	45
b.	Het ondernemings- en economisch recht	46
c.	Het arbeidsrecht	47
d.	Het consumentenrecht	47
e.	Het internationaal privaatrecht (IPR)	47
THEMA 3		49
INTERNE EN INTERNATIONALE RECHTSORDEN		49
1. DE INTERNE RECHTSORDE		51
A.	Grondbeginselen	51
a.	De democratische rechtsstaat van het Koninkrijk België	51
b.	Scheiding der machten	52

c.	Fundamentele rechten en vrijheden	56
d.	Van eenheidsstaat naar federale staat	56
B.	De Belgische staatsstructuur	58
a.	Inleiding	58
b.	De federale staat	59
i.	De autonomie van de gefedereerde entiteiten	59
ii.	De federale wetgevende macht	60
iii.	De federale uitvoerende macht	63
iv.	De federale rechterlijke macht	64
c.	Deelstaten: gemeenschappen en gewesten	64
d.	Ondergeschikte niveaus	66
i.	Algemeen	66
ii.	De provincies	67
iii.	De gemeenten	67
C.	Federale bevoegdheidsverdeling	68
a.	Principes	68
b.	Belangenconflicten en bevoegdheidsconflicten	72
2.	INTERNATIONALE RECHTSORDE(N)	74
A.	Belgiës buitenlands beleid	74
B.	België in Europa	76
a.	Benelux	76
b.	Europese Unie	77
i.	Inleiding	77
ii.	Het Europees Parlement	78
iii.	De Europese Raad	79
iv.	De Raad	80
v.	De Europese Commissie	81
vi.	Rechtscolleges	82
c.	Raad van Europa	83
C.	België in de wereld	84
a.	De Verenigde Naties en het Internationaal Gerechtshof	84
b.	Andere internationale rechtscolleges	86
THEMA 4		87
DE FORMELE RECHTSBRONNEN EN DE HIËRARCHIE DER RECHTSNORMEN		87
1. ENKELE PRINCIPES		89
A.	Iedereen wordt geacht de rechtsregels te kennen	89
B.	De verschillende rechtsbronnen en hun onderlinge verhouding	91
C.	Werking in de tijd	91
D.	Werking in de ruimte	93
2. HET TOEPASSEN VAN DE RECHTSREGEL		94

A. Recht <i>versus</i> feiten: een moment van inductie	94
B. Recht <i>versus</i> feiten: interpretatie	95
a. Wat is interpretatie?	95
b. Wie interpreteert?	95
c. Hoe wordt er geïnterpreteerd?	96
C. Recht <i>versus</i> feiten: de juridische deductie	98
3. HIËRARCHIE VAN (MATERIËLE) WETTEN	100
A. De internationale en supranationale normen	101
a. Over monisme en rechtstreekse werking	101
b. De hiërarchische verhouding	103
B. De nationale rechtsnormen	103
a. De Grondwet	103
b. Wetten	105
i. Er zijn wetten en wetten	105
ii. Toetsing van de wet aan de Grondwet	106
iii. De hiërarchische verhouding wet-internationale normen	106
c. De administratieve besluiten en verordeningen	107
i. De verschillende verordeningen	107
ii. De hiërarchische verhouding	108
d. Rondzendbrieven en soft law	108
4. DE RECHTSPRAAK	109
A. De rechtspraak als formele rechtsbron	109
B. Criteria	111
C. Publicatie van rechtspraak	111
5. DE RECHTSLEER	112
6. DE GEWOONTE (EN DE GEBRUIKEN)	112
7. DE ALGEMENE RECHTSBEGINSELEN	114
THEMA 5	115
FUNDAMENTELE RECHTEN EN VRIJHEDEN	115
1. ALGEMEEN	117
2. DE KLASSIEKE VRIJHEDEN	118
A. De vrijheid van de fysieke persoon of de bescherming van lijf en goed	119
a. De beperking van aanhouding/gevangenneming en het verbod van slavernij en dwangarbeid	119
b. Het strafrechtelijke legaliteitsprincipe	120

c. Recht op leven en fysieke integriteit	121
d. Bescherming van de goederen	122
B. De vrijheid van de geest	123
a. Vrijheid van meningsuiting	123
b. Religieuze vrijheid	125
c. Vrijheid van vergadering en vereniging	125
d. Recht op privacy	126
3. DE ECONOMISCHE, SOCIALE EN CULTURELE RECHTEN	128
A. Recht op onderwijs en vrijheid van onderwijs	128
B. Recht op een menswaardig leven	129
4. HET GELIJKHEIDSBEGINSEL	130
A. De grondwettelijke beginselen	130
B. Formele en materiële gelijkheid	131
C. Verbod van willekeur bij juridische ongelijkheid	132
D. Rechterlijke controle	133
E. Bestrijding van racisme en discriminatie	133
5. ANDERE FUNDAMENTELE RECHTEN	137
THEMA 6	139
RECHTSHANDHAVING	139
1. DE RECHTERLIJKE MACHT	141
2. CONTROLE OP DE NALEVING VAN HET RECHT: HOVEN EN RECHTBANKEN	143
A. Organisatie	143
a. Territoriale bevoegdheidsverdeling	143
b. Materiële bevoegdheidsverdeling	145
i. Algemeen	145
ii. Burgerlijke en ondernemingszaken	145
iii. Strafzaken	147
c. De rol van het Hof van Cassatie	147
d. De rol van de Europese rechtscolleges	148
B. Fundamentele rechten en principes	148
C. De actoren van justitie	150
a. Magistratuur	150
b. Advocatuur	151
c. Gerechtsdeurwaarders	153
d. Griffiers en griffiepersoneel	153
e. Justitiehuzen	154

f. Notarissen	154
g. Andere functies	154
D. Procesrechtelijke aspecten	155
a. De procedure in burgerlijke zaken	155
i. Algemeen overzicht	155
ii. Rechtsingang en inleidende zitting	156
iii. Conclusies	157
iv. Terechzitting	158
v. Uitspraak	158
vi. Bijzondere procedures, verzoening en bemiddeling	159
vii. De uitvoering van het vonnis of arrest	161
b. De aanleg en de rechtsmiddelen	163
i. Gewone rechtsmiddelen	163
ii. Buitengewone rechtsmiddelen	164
E. Bewijsrecht	165
a. Het recht moet – juridisch gezien – niet bewezen worden	166
b. Bewijs van de feiten	166
c. Bewijslast of bewijsrisico	167
d. Bewijsmiddelen	168
i. De burgerlijke bewijsmiddelen	169
ii. De onderzoeksmaatregelen	172
iii. Een bijzondere feitelijke kwestie: de vaste datum	172
F. Toegang tot justitie	173
3. CONTROLE OP HET BESTUUR: RECHTSBESCHERMING TEGEN DE UITVOERENDE MACHT	174
A. De ombudsman	174
B. Administratief beroep	174
C. Jurisdictioneel beroep	175
a. De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State	175
b. De mogelijkheid voor de gewone rechtbanken en hoven: exceptie van onwettigheid	177
c. Andere administratiefrechtelijke rechtscolleges	178
4. CONTROLE OP DE WETGEVER: HET GRONDWETTELIJK HOF	179
5. EXTERNE CONTROLE OP DE RECHTERLIJKE MACHT: DE HOGE RAAD VOOR DE JUSTITIE	180
THEMA 7	183
PERSONEN-, FAMILIE- EN RELATIEVERMOGENSRECHT	183
1. DE NATUURLIJKE PERSOON	185
A. De staat van de persoon	185

B.	De identificatie van de natuurlijke persoon	186
a.	Naam	186
b.	Woonplaats	188
c.	Nationaliteit	189
C.	Bewijs van staat	190
D.	Persoonlijkheidsrechten	190
2.	VERTICALE RELATIES: AFSTAMMING, ADOPTIE EN VOOGDIJ	191
A.	Afstamming	191
a.	Begrippen	191
b.	Wat is de basis van afstamming?	192
i.	Vaststelling moederschap	192
ii.	Vaststelling vaderschap	193
iii.	Vaststelling meemoederschap	194
c.	Gevolgen van de afstamming	195
B.	Adoptie	196
a.	Begrip	196
b.	Voorwaarden adoptant(en) en geadopteerde	196
c.	Soorten adoptie	197
C.	Voogdij	197
3.	HORIZONTALE RELATIES: SAMENLEVINGSVORMEN	198
A.	Feitelijke samenwoning	198
a.	Begrip	198
b.	Gevolgen	198
c.	Einde	199
B.	Wettelijke samenwoning	199
a.	Begrip	199
b.	Voorwaarden	199
c.	Gevolgen	199
d.	Einde	200
C.	Huwelijk	200
a.	Begrip	200
b.	Voorwaarden	201
i.	Algemeen	201
ii.	Grondvoorwaarden	201
iii.	De vormvereisten	202
c.	Gevolgen	203
i.	Algemeen	203
ii.	Het primair huwelijksstelsel	203
iii.	Het secundaire huwelijksvermogensstelsel	206
iv.	Soorten huwelijksvermogensstelsels	206
v.	Activa en passiva wettelijk stelsel	207
vi.	Bestuur	209
vii.	Einde huwelijksvermogensstelsel	209
d.	Einde huwelijk, in het bijzonder echtscheiding	210

i. Vormen van echtscheiding	210
ii. Gevolgen van de echtscheiding	212
4. ERFRECHT	213
A. Begrip	213
B. Openvallen nalatenschap	214
C. Wie kan erven?	214
D. Wettelijke devolutie	216
a. Erfgerechtigde (bloed)verwanten	216
b. Langstlevende echtgenoot	217
c. Langstlevende wettelijk samenwonende partner	218
E. Testamentaire devolutie	218
a. De testamentsvormen	219
b. De reserve en het beschikbaar deel	221
c. Afspraken over erfenissen	222
F. Vereffening en verdeling van de nalatenschap	222
G. Schenking	223
THEMA 8	225
VERBINTENISSENRECHT	225
1. DEFINITIE EN SOORTEN	227
A. Definitie	227
B. Soorten verbintenissen	228
a. Indeling op basis van ontstaanswijze	228
b. Indeling op basis van intensiteit	228
c. Indeling op basis van afdwingbaarheid	229
d. Indeling op basis van belang van de wederpartij	229
C. Beginselen	229
2. ALGEMEEN REGIME VAN DE VERBINTENIS	230
A. Modaliteiten van de verbintenis	230
B. Verbintenis met pluraliteit van voorwerp	231
C. Verbintenis met pluraliteit van rechtssubjecten	232
D. Overdracht van de verbintenis	233
E. Nakoming van de verbintenis	235
F. Niet-nakoming van de verbintenis	237
G. Bescherming van de rechten van de schuldeiser	239
H. Gronden van tenietgaan van de verbintenis	239
3. VERBINTENISSEN UIT EEN OVEREENKOMST	241
A. Soorten contracten	241

a.	Consensueel, formeel of zakelijk contract	241
b.	Wederkerig of eenzijdig contract	241
c.	Contract onder bezwarende titel of ten kostelozen titel	242
d.	Vergeldend of kanscontract	242
e.	Overeenkomst tussen een onderneming en een consument (B2C), tussen ondernemingen (B2B) en andere	242
f.	Benoemde/bijzondere, onbenoemde en gemengde contracten	243
B.	Totstandkoming van het contract	244
C.	Geldigheid van het contract	245
a.	Vrije en bewuste toestemming	245
b.	Handelingsbekwaamheid	248
c.	Bepaalbaar en geoorloofd voorwerp	248
d.	Geoorloofde oorzaak	249
e.	Sanctionering bij miskenning geldigheidsvereiste	249
D.	Bewijs, interpretatie en kwalificatie van het contract	251
E.	Gevolgen van het contract tussen partijen	252
F.	Gevolgen bij niet-nakoming	254
a.	Toerekenbare niet-nakoming	254
b.	Ontoerekenbare niet-nakoming	257
G.	Gevolgen van het contract voor derden	258
H.	Tenietgaan van het contract	259
4.	VERBINTENISSEN UIT EEN EENZIJDIGE RECHTSHANDELING	260
5.	VERBINTENISSEN UIT EEN BUITENCONTRACTUELE AANSPRAKELIJKHEID	260
A.	Aansprakelijkheid voor eigen daad	261
B.	Aansprakelijkheid voor andermans daad	264
C.	Aansprakelijkheid voor zaken en dieren	265
D.	Buitencontractuele en/of contractuele aansprakelijkheid?	266
6.	VERBINTENISSEN UIT EEN ONEIGENLIJK CONTRACT	267
A.	Zaakwaarneming	267
B.	Onverschuldigde betaling	268
C.	Ongerechtvaardigde verrijking	268
THEMA 9		269
GOEDERENRECHT		269
1. ALGEMEEN		271
2. SOORTEN GOEDEREN		271
A.	Roerende en onroerende goederen	271

a. Soorten onroerende goederen	272
b. Soorten roerende goederen	273
B. Goederen, voorwerpen, lichamelijke en onlichamelijke voorwerpen, vruchten en opbrengsten	274
C. Gebruiksgoederen en verbruikbare goederen	274
D. Vervangbare en onvervangbare goederen	275
E. Goederen in de handel en goederen buiten de handel	275
F. Goederen die aan niemand toebehoren	275
3. DE ZAKELIJKE RECHTEN	276
A. Kenmerken van de zakelijke rechten	276
B. Soorten zakelijke rechten	278
C. Vestiging en tenietgaan van zakelijke rechten	278
D. Eigendom	280
a. Definitie en kenmerken	280
b. Beperkingen	280
c. Verwerving	282
d. Verlies	284
e. Mede-eigendom	284
E. Vruchtgebruik	286
F. Erfpacht en opstal	289
G. Erfdienstbaarheden	290
H. Accessoire zakelijke rechten of zakelijke zekerheden	292
a. Algemeen	292
b. Voorrechten	293
c. Hypotheek	294
d. Pand	294
e. Retentierecht	295
f. De borgtocht als persoonlijke zekerheid	295
THEMA 10	297
BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN	297
1. ALGEMEEN	299
2. KOOP	299
A. Definitie	299
B. Verbintenissen van de partijen	300
C. Bijzondere koopovereenkomsten	301
3. HUUR	302
A. Definitie	302
B. Verbintenissen van de partijen	302
C. Bijzondere huurovereenkomsten	303

a. De huurovereenkomst met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de huurder	303
b. De handelshuur	305
c. De pacht	306
4. AANNEMING	306
A. Begrip	306
B. Verbintenissen van de partijen	307
C. Koop op plan (wet Breyne)	308
5. LENING	310
6. BEWAARGEVING	310
A. Definitie	310
B. Soorten	311
7. LASTGEVING	312
A. Definitie	312
B. Verbintenissen van de partijen	313
8. DADING	314
9. RUIL	315
10. KANSCONTRACTEN	315
THEMA 11	317
ONDERNEMINGS-, ECONOMISCH EN VENNOOTSCHAPSRECHT	317
1. ALGEMEEN	319
2. VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN	322
A. Algemeen	322
B. De feitelijke vereniging (die dus geen rechtspersoon is)	323
C. De vereniging zonder winstoogmerk (vzw)	324
D. De stichting	324
E. Vennootschappen	325
a. Rechtspersoonlijkheid en andere voordelen	325
b. Oprichting	326
c. De soorten vennootschappen	326
i. Algemeen	326
ii. Maatschap	327
iii. Besloten vennootschap (BV)	327

iv. Naamloze vennootschap (NV)	328
v. Coöperatieve vennootschap (CV)	328
d. De organen van een vennootschap	328
e. Bestuurdersaansprakelijkheid	329
3. INSOLVENTIERECHT: FAILLISSEMENT EN ONDERNEMINGEN IN MOEILIKHEDEN	330
4. ANDERE LEERSTUKKEN VAN HET ONDERNEMINGS- EN ECONOMISCH RECHT	332
A. Het boekhoud- en jaarrekeningenrecht	332
B. Belangrijke handelstussenpersonen	332
C. De cheque en de wisselbrief	333
D. De wet ter bestrijding van betalingsachterstal bij handelstransacties	333
E. Betalingsbevel voor onbetwiste ondernemingsschulden	334
F. Consumentenrecht als onderdeel van het ondernemings- en economisch recht	334
G. Bank- en beursrecht	335
H. Bijzondere ondernemingsovereenkomsten	336
a. Handelshuur	336
b. Licenties	336
c. Franchising	336
d. Factoring	337
e. Leasing of financieringshuur	337
I. Kartelrecht	338
THEMA 12	339
HET ADMINISTRATIEF OF BESTUURSRECHT	339
1. HET ALGEMEEN ADMINISTRATIEF RECHT	341
A. Begripsbepaling	341
B. Bestuurlijke of administratieve overheden	343
C. De goederen in het administratief recht	343
D. De bronnen van het administratief recht	344
E. Openbaarheid van bestuur	345
F. Het administratief beroep	346
G. De ombudsdienst	347
2. BIJZONDERE TAKKEN VAN HET ADMINISTRATIEF RECHT	347
A. Recht van het openbaar ambt	347
B. Kieswetgeving	348
C. Overheidsopdrachten	348
D. Migratierecht	349

E. Onderwijsrecht	350
F. Mediarecht	351
G. Andere takken	351
THEMA 13	353
STRAFRECHT	353
1. ALGEMEEN	355
A. Materieel en formeel strafrecht	355
B. De belangrijke rol van de overheid	355
C. Algemene beginselen van het strafrecht	356
D. De territoriale toepassing van de strafwet	357
a. Misdrijven gepleegd in België	357
b. Misdrijven gepleegd in het buitenland	359
2. HET MATERIEEL STRAFRECHT: MISDRIJVEN EN STRAFFEN	360
A. Algemeen en bijzonder strafrecht	360
B. Wat zijn misdrijven?	361
a. De vier constitutieve bestanddelen van elk misdrijf	361
b. De materiële gedraging strafbaar gesteld door de wet	361
c. De wederrechtelijkheid	362
d. De schuld (het morele element)	363
e. De strafwaardigheid	365
C. Poging en deelneming	365
D. De indeling van de misdrijven en de straffen	365
E. Opschorting, uitstel en probatie	368
F. Het einde van de straf	368
3. HET FORMEEL STRAFRECHT: STRAFPROCESRECHT	370
A. Algemene beginselen	370
a. Terminologie	370
b. Wetgeving	371
B. De kennisname van een misdrijf en de start van de vervolging	373
C. Verval van de strafvordering	374
D. Het verloop van een strafprocedure	376
a. Eenvoudige zaken	376
b. Procedure met opsporingsonderzoek door het parket	376
c. Gerechtelijk onderzoek	378
d. De voorlopige hechtenis	380
e. De snelrechtprocedure	381
f. De zitting van de strafrechtbank (rechter ten gronde, vonnisrechter)	382
g. De uitzonderlijke procedure voor het hof van assisen	383
E. Rechten van partijen	384

F. De situatie van het slachtoffer	385
THEMA 14	387
FISCAAL RECHT	387
1. ALGEMEEN	389
A. Begrippen	389
B. De grondwettelijke regels inzake fiscaliteit	392
C. Sanctionering	394
2. DIRECTE OF INKOMSTENBELASTINGEN	395
3. DE MET DE INKOMSTENBELASTING GELIJKGESTELDE BELASTINGEN	398
4. DE INDIRECTE BELASTINGEN	399
A. Belasting over de toegevoegde waarde (btw)	399
B. Registratie-, hypotheek- en griffierechten	400
C. Successierechten of erfbelasting	401
D. Diverse rechten en taksen	401
E. Douanerechten en accijnzen	402
F. Andere belastingen	402
THEMA 15	403
SOCIAAL RECHT	403
1. ALGEMEEN	405
2. ARBEIDSRECHT	405
A. Individueel arbeidsrecht	406
a. De arbeidsovereenkomst: kenmerken	406
i. Definitie	406
ii. Arbeid	407
iii. Loon	407
iv. Gezag	408
b. Soorten arbeidsovereenkomsten	410
i. Soorten arbeidsovereenkomsten naargelang de duur	410
ii. Soorten arbeidsovereenkomsten naargelang de omvang van de prestaties	411
iii. Arbeidsovereenkomsten met een bijzonder statuut	412
iv. Een verschrompelende splijtzwam: arbeiders <i>versus</i> bedienden	413
c. De verplichtingen van werkgever en werknemer	414

i. De verplichtingen van de werkgever	414
ii. De verplichtingen van de werknemer	415
d. De arbeidsrechtelijke bescherming	416
e. Het einde van de arbeidsovereenkomst	417
B. Collectief arbeidsrecht	420
a. Collectief overleg: de betrokken instanties	420
b. Het collectief overleg en het normerend instrumentarium	423
c. De vakbondsvrijheid en het stakingsrecht	424
3. SOCIALEZEKERHEIDSRICHT	425
A. Wat is sociale zekerheid?	425
B. De lagen van onze sociale zekerheid	427
C. De organisatie van onze sociale zekerheid	428
a. De verschillende instellingen	428
b. Regionalisering van de sociale zekerheid	429
D. De financiering van de sociale zekerheid	430
E. De drie stelsels binnen de sociale zekerheid: werknemers, zelfstandigen en ambtenaren	432
a. Het stelsel van de werknemers	432
i. Toepassingsgebied	432
ii. Beroepsrisico's	432
iii. Ziekte en invaliditeit	433
iv. Werkloosheid	434
v. Pensioenen	435
vi. Gezinsbijslag	436
b. Het stelsel van de zelfstandigen	437
c. Het stelsel van de ambtenaren	438
F. De sociale bijstand	439
THEMA 16	441
INTELLECTUELE RECHTEN	441
1. BEGRIP EN KENMERKEN	443
2. AUTEURSRECHTEN	444
3. OCTROOIEN	445
4. MERKEN	446
5. TEKENINGEN EN MODELLEN	448
6. KWEKERSCERTIFICATEN	448
7. BIJZONDERE BESCHERMINGSMAATREGELEN	448